

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Ελλάδα και η Κύπρος είναι δυο από τις χώρες που επηρεάστηκαν βαθύτατα από την πρόσφατη διεθνή χρηματοοικονομική κρίση. Αν και όχι ταυτόχρονα, οι χώρες αυτές αποκλείστηκαν από τις διεθνείς χρηματαγορές και προσέφυγαν στους μηχανισμούς στήριξης που πρόσφεραν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (τρόικα). Είναι αλήθεια ότι τα αίτια της κρίσης δεν ταυτίζονται στις δυο χώρες. Στην Ελλάδα προήλθε κυρίως από την υπερχρέωση του δημόσιου τομέα, ενώ στην Κύπρο από την υπερβολική μεγέθυνση του τραπεζικού τομέα και την υπερχρέωση του ιδιωτικού τομέα. Η συνταγή, ωστόσο, που εφαρμόστηκε για την αντιμετώπιση της κρίσης είναι παρόμοια στις δύο χώρες και περιλαμβάνει συνδυασμό μέτρων περιορισμού του δημοσιονομικού ελλείμματος και θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Ως αποτέλεσμα των προγραμμάτων αυστηρής δημοσιονομικής λιτότητας που ακολουθήθηκαν, οι οικονομίες και των δύο χωρών υπέστησαν βαθιά ύφεση.

Στην εργασία αυτή υποστηρίζουμε ότι η διάρκεια και το μέγεθος της ύφεσης δεν εξαρτάται μόνο από την αυστηρότητα των μέτρων προσαρμογής που έχουν επιβληθεί, αλλά και από την ποιότητα των θεσμών και των μηχανισμών διακυβέρνησης στις δυο χώρες. Πιο συγκεκριμένα, με βάση μια πλειάδα δεικτών δημόσιας διακυβέρνησης και ποιότητας των θεσμικών δομών, είναι φανερό ότι βασικοί θεσμοί και μηχανισμοί δημόσιας διακυβέρνησης είναι πολύ πιο αποτελεσματικοί στην Κύπρο, σε σύγκριση με την Ελλάδα. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι στην Ελλάδα, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει πρόσφατα για να γίνουν μεταρρυθμίσεις σε θεσμούς, η ποιότητα των θεσμών και των μηχανισμών διακυβέρνησης έχει χειροτερέψει κατά τη διάρκεια της κρίσης. Αντιθέτως, στην Κύπρο η ποιότητα των θεσμών αυτών παραμένει υψηλή, παρά το γεγονός ότι η οικονομική ύφεση είναι επίσης πολύ μεγάλη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας, ότι οι θεσμοί (τυπικοί και άτυποι) παίζουν σημαντικό ρόλο στην δημιουργία πολιτικών και οικονομικών κινήτρων και στην επίλυση προβλημάτων συντονισμού, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα οφείλεται και στην αδυναμία και τη χαμηλή ποιότητα των θεσμών της και των μηχανισμών διακυβέρνησης που διαθέτει. Αντιθέτως, είναι πολύ πιθανό η υψηλή ποιότητα των θεσμικών δομών της Κύπρου, *ceteris paribus*, να συμβάλει αποφασιστικά στις προσπάθειες της χώρας να ανακάμψει, ταχύτερα απ' ό,τι η Ελλάδα.